

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy

i (...)

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Roslan - Karasińska

Protokolant: Magdalena Adamska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 marca 2023 r. w W.

sprawy B. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o emeryturę

na skutek odwołania B. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 6 sierpnia 2021 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 6 sierpnia 2021 r. znak: (...) w ten sposób, że ustala wysokość emerytury odwołującej się B. Z. w kwocie: 10.216,29 zł (dziesięć tysięcy dwieście szesnaście zł i 29/100), po waloryzacji od dnia 1 marca 2021 r. w kwocie: 10.649,46 zł (dziesięć tysięcy sześćset czterdzieści dziewięć zł i 46/100).

Sygn. akt VII U 1477/21

UZASADNIENIE

B. Z. w dniu 8 września 2021 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 6 sierpnia 2021 r. znak: (...). W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczona wskazała, że organ rentowy nie uwzględnił przy wydawaniu zaskarżonej decyzji tablic dalszego trwania życia z 2021 r., a także kwot zarobków wliczanych do kapitału początkowego z lat 1989, 1990, 1991, bowiem nie zgadzają się z one z zaświadczeniem o zarobkach i aktami płacowymi z archiwum. W zaświadczeniu wystawionym przez zakład pracy zarobki ubezpieczonej wynosiły za 1989 r. – 3.045.643, 1990 r. – 12.125.100, za przepracowane miesiące 1991 r. – 13.394.000. Ponadto zdaniem ubezpieczonej organ rentowy błędnie obliczył okres opieki nad dziećmi, ponieważ przebywała na urloпах wychowawczych w okresach od 4 września 1980 r. do 29 maja 1982 r. (1 rok, 8 miesięcy i 25 dni), od 3 października 1982 r. do 31 października 1984 r. (2 lata, 27 dni), co łącznie daje 3 lata, 9 miesięcy i 22 dni opieki nad dziećmi. Odwołująca wniosła o ponowne przeliczenie kapitału początkowego z uwzględnieniem powyższych zarobków i okresów nieskładkowych oraz z uwzględnieniem tablic dalszego trwania życia z kwietnia 2021 r. Do odwołania ubezpieczona załączyła dokumenty takie jak świadectwa pracy, zaświadczenie, umowę o pracę i aneks do umowy o pracę (odwołanie, k. 3-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., a w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie wskazał, że wydanie decyzji emerytalnej poprzedziła decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 5 sierpnia 2021 r. Do wysokości kapitału uwzględniono 17 lat, 4 miesiące

11 dni okresów składkowych, 5 lat, 1 miesiąc, 14 dni okresów nieskładkowych, 3 lata, 8 miesięcy i 4 dni okresów sprawowania opieki nad dziećmi (od 4 września 1980 r. do 29 maja 1982 r., 3 października 1982 r. do 9 września 1984 r.). Łączny okres nieskładkowy przyjęty do obliczenia kapitału początkowego wyniósł 8 lat, 9 miesięcy i 18 dni. Sporny okres od 10 września 1984 r. do 31 października 1984 r. został uwzględniony jako okres składkowy na podstawie umowy o pracę z 10 września 1984 r. z Centrum (...) w W. oraz karty wynagrodzeń. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 233,73 %. Dochody za lata 1989-1991 organ rentowy przyjął w wysokościach wynikających z kart zarobkowych. Organ rentowy nie uwzględnił wynagrodzeń wskazanych w zaświadczeniu z 28 grudnia 1993 r. ponieważ uznał karty wynagrodzeń jako dokumenty źródłowe, a zaświadczenie nie jest wypełnione zgodnie z dyspozycją zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7, brak jest informacji jakich składników dotyczą kwoty wynagrodzeń za poszczególne lata. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 773.364,70 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 1.148.041,53 zł, średnie dalsze trwanie życia 191,00 miesięcy. Organ zaznaczył, że w decyzji błędnie wskazano 196,40 miesięcy, jednakże obliczenia odpowiadają 191,00 miesięcy. Wysokość emerytury obliczona zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła $773.364,70 + 1.148.041,53 / 191,00 = 10.486,25$ zł. Organ rentowy zastosował średnie dalsze trwanie życia 191,00 miesięcy dla wieku 67 lat, 7 miesięcy według tablic obowiązujących w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego przez ubezpieczoną zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 26 marca 2013 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P.2013.193).(odpowiedź na odwołanie, k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. Z. urodzona (...), w dniu (...) urodziła córkę, a w dniu (...) urodziła syna, przebywała na urlopie wychowawczym i sprawowała opiekę nad dziećmi w okresie od 4 września 1980 r. do 29 maja 1982 r. (1 rok, 8 miesięcy i 25 dni) i od 3 października 1982 r. do 31 października 1984 r. (2 lata, 27 dni) (wpis z dowodu osobistego – akta organu rentowego).

W okresie od 19 października 1977 r. do 31 października 1984 r. ubezpieczona była zatrudniona w Centrum (...) w W.. W dniu 10 września 1984 r. B. Z. i Centrum (...) w W. zawarli kolejną umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze pełnego etatu na stanowisku programisty z terminem rozpoczęcia pracy w dniu 10 września 1984 r. W dniu 10 września 1984 r. ubezpieczona nadal przebywała na urlopie wychowawczym (świadcstwo pracy z 29 października 1984 r., umowa o pracę z dnia 10 września 1984 r. – akta organu rentowego).

W okresie od 1 listopada 1984 r. do 8 maja 1991 r. była zatrudniona w Zakładach Radiowych im. (...) w W. w wymiarze pełnego etatu na stanowisku programisty. Od dnia 9 maja 1991 r. do 31 grudnia 1991 r. ubezpieczona była zatrudniona nadal w Zakładach Radiowych im. (...) w W. na stanowisku specjalisty programisty w wymiarze 1/2 etatu (legitymacja ubezpieczeniowa, świadectwo pracy z 8 maja 991 r., świadectwo pracy z 31 grudnia 1991r. – akta organu rentowego).

Wynagrodzenie B. Z. z tytułu zatrudnienia w Zakładach Radiowych im. (...) w W. wynosiło:

- w 1989 r. – 3.045.643,00 zł przed denominacją,
- w 1990 r. – 12.125.100,00 zł przed denominacją,
- w 1991 r. – 13. 394.000,00 zł przed denominacją,

Zaświadczenie o wynagrodzeniu zostało sporządzone w dniu 28 grudnia 1993 r., zostało opatrzone pieczęcią zakładu pracy tj. Dział Kadr Zakłady Radiowe im. (...) w W., pieczęcią pracownika D. Kadr, specjalisty ds. wynagrodzeń Z. S. oraz jej własnoręcznym podpisem (zaświadczenie o wynagrodzeniu z 28 grudnia 1993 r., k. 4 a.s.).

W okresie od 13 maja 1991 r. B. Z. była zatrudniona w wymiarze pełnego etatu na stanowisku projektanta - programisty w (...) Sp. z o.o. w W.. Wynagrodzenie ubezpieczonej w 1991 r. wyniosło 23.800.000,00 zł przed denominacją (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 10 maja 2002 r. – akta organu rentowego).

B. Z. w dniu 11 stycznia 2021 r. złożyła wniosek o emeryturę (wniosek z 11 stycznia 2021 r. – akta organu rentowego).

W dniu 5 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję znak: (...) -2002 w przedmiocie ustalenia kapitału początkowego, organ rentowy uwzględnił okresy składkowe wynoszące 17 lat, 4 miesiące, 11 dni, i okresy nieskładkowe 5 lat, 1 miesiąc, 14 dni, oraz okresy sprawowania opieki nad dziećmi 3 lata, 8 miesięcy i 4 dni, łączny okres nieskładkowy wynosił 8 lat, 9 miesięcy i 18 dni. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 233,73 %. Wysokość kapitału początkowego ustalonego na dzień 1 stycznia 1999r. wyniosła 241.240,34 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów od 14 sierpnia 1985 r. do 31 sierpnia 1985 r. i od 26 sierpnia 1986 r. do 28 sierpnia 1986 r. okresów przebywania na urloпах bezpłatnych (decyzja ZUS z 5 sierpnia 2021 r. – akta organu rentowego).

W dniu 6 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję znak: (...) w przedmiocie ustalenia wysokości emerytury od 1 lipca 2021 r. zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej. Organ rentowy uwzględnił do obliczenia wysokości emerytury, kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 773.3643,70 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 1.148.041,53 zł, średnie dalsze trwanie życia 191,00 miesięcy. Wysokość emerytury wyniosła 10.486,25 zł ($773.364,70 + 1.148.041,53 / 191,00 = 10.486,25$ zł). W decyzji organ rentowy błędnie wskazał, że średnie dalsze trwanie życia wynosi 196,40 miesięcy, natomiast obliczenia były prawidłowe i odnosiły się do średniego dalszego trwania życia 191,00 miesięcy (decyzja ZUS z 6 sierpnia 2021 r. – akta organu rentowego).

B. Z. odwołała się od ww. decyzji wnosząc o jej zmianę (odwołanie, k. 3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranych w sprawie dowodów dokumentów. W tym też zakresie Sąd uznał wymienione wyżej dokumenty jako wiarygodne, gdyż ich treść nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony postępowania. W toku postępowania Sąd Okręgowy przeprowadził również dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości i rachunkowości na okoliczność ustalenia prawidłowej wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury. W ocenie Sądu opinia została sporządzona w sposób fachowy i rzetelny, a ponadto zawiera szczegółowe informacje dotyczące metodologii dokonanych przez biegłego obliczeń i wyczerpujące wyjaśnienia co do stosowanych założeń i formułowanych wniosków. Strony nie zgłaszały merytorycznych uwag pod kątem opinii, organ rentowy kwestionował jedynie możliwość zaliczenia do wysokości emerytury spornych wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w latach 1989-1991, Sąd Okręgowy nie podzielił jednak w tym zakresie stanowiska organu rentowego, z powodów o których będzie szerzej mowa w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

B. Z., składając odwołanie, zakwestionowała decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 6 sierpnia 2021 r., znak: (...) w przedmiocie przyznania emerytury powszechnej w części dotyczącej ustalenia kapitału początkowego. Sąd, uwzględniając stanowisko ubezpieczonego i zaprezentowane argumenty, przyjął więc, że przedmiotem zaskarżenia jest zarówno decyzja z ww. daty przyznająca emeryturę, jak i decyzja z dnia 5 sierpnia 2021 r., znak: (...) -2002 ustalająca ponownie kapitał początkowy.

Zasady obliczania wysokości przysługującej ubezpieczonemu emerytury określają przepisy art. 25-26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022r. poz. 504), zwanej dalej ustawą emerytalną. W myśl art. 26 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie

życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 ustawy. Z kolei z art. 25 ust. 1 ustawy wynika, że podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zaewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Kapitał początkowy, zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej, ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ww. ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 ustawy, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art. 173 ust. 3).

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r. (art. 174 ust. 3). Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (art. 174 ust. 3b).

Przepisy, określające dowody dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym, zawiera rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Zgodnie z § 21 ww. rozporządzenia, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Z kolei zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

- 1) legitymacja ubezpieczeniowa;
- 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach ustalania prawa do świadczeń pieniężnych przewidzianych w ustawie emerytalnej został określony w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. nr 237, poz. 1412). Stosownie do przepisu § 10 ust. 1 powyższego rozporządzenia, osoba ubiegająca się o emeryturę powinna przedstawić dokumenty stwierdzające okresy zatrudnienia uzasadniające prawo do świadczeń oraz ich wysokość. Z kolei zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Aby potwierdzić wysokość wynagrodzenia otrzymywanego w danym okresie zatrudnienia wymagane jest przedłożenie dokumentów wymienionych w § 21 cytowanego wyżej rozporządzenia. W odniesieniu do podstawy wymiaru składki ubezpieczeniowej w postaci wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy, brak odpowiedniej dokumentacji płacowej i innych dokumentów, takich jak wpisy w książeczce ubezpieczeniowej, przeważnie uniemożliwia prawidłowe ustalenie wysokości takiego wynagrodzenia za pomocą innych środków dowodowych. Jest to bowiem trudne z uwagi na szczególność takich danych przy znacznej najczęściej odległości czasowej. Zaliczenie zaś nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (zob. wyrok Sądu Najwyższych z 9 stycznia 1998r. II UKN 440/97). Jednocześnie w orzecznictwie podkreśla się, że w postępowaniu odwoławczym od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie ma ograniczeń co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków i w myśl art. 473 k.p.c. wysokość wynagrodzenia może być dowiedziona wszelkimi dostępnymi dowodami przewidzianym w Kodeksie postępowania cywilnego. Rzeczą sądu jest natomiast ocena wiarygodności przedstawionych w toku postępowania dowodów. Pomimo braku ograniczeń dowodowych w postępowaniu przed sądami ubezpieczeń społecznych nie można jednak zapominać, że wysokość zarobków stanowiących podstawę wyliczenia składki na ubezpieczenia społeczne nie może być ustalana w sposób hipotetyczny, przybliżony, oparty jedynie na domniemaniu, czy uprawdopodobnieniu. Zadaniem Sądu Okręgowego w sprawach o wysokość emerytury czy kapitału początkowego jest więc dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie czasu. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości w odniesieniu do poszczególnych miesięcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lipca 1997r. II UKN 186/97, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 marca 1997r. III AUa 105/97).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał stanowisko odwołującej za zasadne, nie znajdując podstaw do podzielenia argumentów organu rentowego. W ocenie Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe potwierdza, iż przedłożona przez odwołującą dokumentacja zawiera dostatecznie jasne informacje pozwalające na ustalenie wysokości dochodu, jaki uzyskiwała w spornym okresie. Co istotne, organ rentowy dysponował stosownym dokumentem – zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 28 grudnia 1993 r. Organ rentowy, choć powoływał się na braki formalne zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionym przez tego pracodawcę ponieważ zaświadczenie nie zostało wypełnione zgodnie z dyspozycją zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7, ponadto brak jest informacji jakich składników dotyczą kwoty wynagrodzeń za poszczególne lata. Zakwestionowanie powyższego zaświadczenia wyłącznie z tej przyczyny zdaniem Sądu należy ocenić jako niezasadne i zdecydowanie zbyt formalistyczne. Po pierwsze, organ rentowy nie wskazał żadnych podstaw do wymagania od odwołującej przedłożenia dokumentu wypełnionego zgodnie z dyspozycją zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7. Po drugie, brak jest innych podstaw dyskwalifikujących zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu przedstawionego przez ubezpieczoną zarówno w toku postępowania przed organem rentowym i w tym zakresie oparcia się jedynie na kartach wynagrodzeń. Z tej perspektywy w ocenie Sądu Okręgowego sama treść przedłożonego przez odwołującą zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionego przez Zakłady Radiowe im. (...) w W. nie budzi zastrzeżeń – przedmiotowy dokument zawiera bowiem dokładne wskazanie okresu zatrudnienia odwołującej, określenie jej danych osobowych i stanowiska. Zaświadczenie zostało podpisane przez specjalistę ds. wynagrodzeń Z. S. oraz opatrzone jej własnoręcznym podpisem. Dokument ten jest opatrzony datą oraz pieczęcią zakładu pracy. Zaświadczenie przedstawione przez odwołującą nie zawiera skreśleń, poprawień

czy też innych elementów, które mogłyby budzić wątpliwości co do jego wiarygodności. Tym samym pominięcie tego dokumentu przez organ rentowy jedynie z przyczyn formalnych należało uznać za zbyt daleko idące.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy zważył, że w toku postępowania B. Z. wykazała zasadność swojego stanowiska, a w konsekwencji dochód, jaki osiągnęła z tytułu zatrudnienia w Zakładach Radiowych im. (...) w W. w latach 1989-1991, z tych względów powinien zostać uwzględniony przy ustalaniu jej kapitału początkowego, a następnie wysokości emerytury.

Odwołująca się kwestionowała także przyjęte przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji średnie dalsze trwanie życia, które w jej ocenie zostało błędnie przyjęte w wysokości 196,40 miesięcy. W tym zakresie organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wyjaśnił, że wskaźnik ten został w zaskarżonej decyzji wpisany błędnie, zaś podstawę obliczenia emerytury stanowiło dalsze średnie trwanie życia w ilości 191,00 miesięcy.

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2. Tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6. Jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Średnie dalsze trwanie życia to wielkość statystyczna, która określa przeciętny okres, jaki zazwyczaj, statystycznie upływa od ustalenia prawa do emerytury do dnia śmierci ubezpieczonego. W gruncie rzeczy chodzi o ustalenie przewidywanego okresu pobierania przez daną osobę emerytury i równomiernego rozłożenia zgromadzonych składek i ewentualnie kapitału początkowego w ramach tego okresu. Średnie dalsze trwanie życia wyrażane jest w miesiącach i ustalone wspólnie dla kobiet i mężczyzn. Okres ten wynika z komunikatu prezesa GUS w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn, ogłaszanego corocznie w terminie do 31 marca. Ogłoszone w ten sposób tablice średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn mają zastosowanie do emerytur na przyszłość przyznawanych od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku. Im wskazany tam okres średniego dalszego trwania życia dla osoby w wieku ubezpieczonego przechodzącego na emeryturę jest dłuższy, tym emerytura jest niższa. Oznacza to, że im później nastąpi przejście na emeryturę, tym większa będzie jej wysokość. Ustalając dalsze średnie trwanie życia dla potrzeb obliczenia emerytury przyznawanej z urzędu, przyjmuje się tablice obowiązujące w dniu, od którego zostanie przyznana ta emerytura.

Sąd zważył, że w przypadku ubezpieczonej korzystniejsze było przyjęcie średniego dalszego trwania życia obowiązującego w dacie osiągnięcia przez ubezpieczoną wieku emerytalnego tj. w 2013 r. – 191,00 miesięcy. Tak też uczynił też organ rentowy, bowiem wysokość obliczonej przez organ emerytury w zaskarżonej decyzji wskazuje, że przyjęto ww. ilość miesięcy, mimo iż faktycznie w decyzji wskazano omyłko ilość miesięcy 196,40, była to oczywista omyłka organu rentowego, która nie miała wpływu na końcowe obliczenia. Wynik obliczenia wysokości emerytury wskazanej w zaskarżonej decyzji w tym zakresie jest prawidłowy tj. $773.364,70 + 1.148.041,53 / 191,00 = 10.059,72$ zł. Średnie dalsze trwanie życia w ilości 191,00 miesięcy przyjął w swojej opinii także biegły sądowy, potwierdzając jednocześnie, że był to korzystniejszy wariant przyjęcie średniego dalszego trwania życia i ostatecznie wpłynął on korzystnie na wysokość emerytury. W tej części nie zachodziła więc potrzeba dokonania zmiany zaskarżonej decyzji, bowiem była ona prawidłowa.

Odwołująca się kwestionowała również przyjęty przez organ rentowy okres nieskładkowy. Przechodząc do oceny tego, czy organ rentowy prawidłowo przyjął okresy składkowe i nieskładkowe, w pierwszej kolejności należy zważyć, że organ rentowy nieprawidłowo uznał, że B. Z. zakończyła urlop wychowawczy z dniem 10 września 1984 r. Organ rentowy oparł swoje założenie na podstawie umowy o pracę zawartej między ubezpieczoną a Centrum (...) w W. na czas nieokreślony w wymiarze pełnego etatu na stanowisku programisty z terminem rozpoczęcia pracy w dniu

10 września 1984 r. Owszem umowa taka została przez ubezpieczoną zawarta, widnieje na niej jej podpis, jednakże nie oznacza, to że zrezygnowała ona z urlopu wychowawczego i faktycznie w tej dacie podjęła pracę. Nie jest jasne, dlaczego ubezpieczona i pracodawca podpisali taką umowę o pracę, skoro poprzednia umowa o pracę nie została rozwiązana. Jednakże z dokumentacji znajdującej się w aktach rentowych odwołującej jasno wynika, że nie doszło do rozwiązania stosunku pracy. Wniosek taki wynika z wystawionego przez tego samego pracodawcę świadectwa pracy z 29 października 1984 r. Przedmiotowe świadectwo pracy potwierdza bowiem, że ubezpieczona w okresie od 19 października 1977 r. do 31 października 1984 r. była zatrudniona w Centrum (...) w W.. Dopiero od dnia 1 listopada 1984 r. podjęła kolejne zatrudnienie w Zakładach Radiowych im. (...) w W.. Wobec powyższego brak jest podstaw do przyjęcia wyłącznie na podstawie wspomnianej umowy o pracę, że odwołująca zrezygnowała wcześniej z urlopu wychowawczego, tym bardziej, że co innego wynika z pozostałych dokumentów. Powyższe oprócz tego co wynika z świadectwa pracy, potwierdza także wpis w dowodzie osobistym ubezpieczonej, z którego wynika, że B. Z. od 3 października 1982 r. do 31 października 1984 r. (2 lata, 27 dni) przebywała na urlopie wychowawczym. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron, wobec tego należało przyjąć faktyczną datę, do której trwał urlop wychowawczy jak w świadectwie pracy z dnia z 29 października 1984 r. i wpisie w dowodzie osobistym ubezpieczonej, czyli do dnia 31 października 1984 r.

Reasumując Sąd Okręgowy zważył, że okres urlopu wychowawczego od 3 października 1982 r. do 31 października 1984 r. podlegał uwzględnieniu przy obliczeniu emerytury odwołującej jako okres opieki nad dziećmi wliczający się do okresu nieskładkowego, co z kolei miało wpływ na ustalenie wysokości tego świadczenia. W ocenie Sądu zasadnym było również przyjęcie do obliczenia emerytury odwołującej wynagrodzeń za lata 1989-1991 wynikających z zaświadczenia o wynagrodzeniu z 28 grudnia 1993 r., z tytułu zatrudnienia w Zakładach Radiowych im. (...) w W.. W związku z powyższym w toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości i rachunkowości celem weryfikacji wyliczenia wysokości kapitału początkowego oraz wysokości emerytury B. Z.. Powołany w tym celu biegły z zakresu księgowości i rachunkowości ustalił, że z uwzględnieniem okresu opieki nad dziećmi od 3 października 1982 r. do 31 października 1984 r. i wynagrodzeniami za lata 1989-1991 odpowiednio w 1989 r. – 3.045.643,00 zł przed denominacją, w 1990 r. – 12.125.100,00 zł przed denominacją, w 1991 r. – 13. 394.000,00 zł przed denominacją plus 23.800.000,00 zł przed denominacją, wysokość kapitału początkowego odwołującej na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 247.524,26 zł (1.177.946,22 zł z uwzględnieniem waloryzacji za III kw. 2020 r.) zaś wysokość emerytury wynosi 10.216,29 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2021 r. 10.649,46 zł brutto. Do powyższego ustalenia biegły przyjął następujące wartości:

- okresy składkowe w wymiarze 17 lat,4 miesięcy i 20 dni (208 miesięcy)
- okresy nieskładkowe w wymiarze 8 lat, 11 miesięcy i 6 dni (106 miesięcy),
- wskaźnik wartości podstawy wymiaru składek z 10 kolejnych lat kalendarzowych z przedziału lat 1989-1998 wynoszącego 240,66%.

Uznając opinię biegłego sądowego za sporządzoną w sposób prawidłowy – zgodnie z omówioną wyżej oceną dowodów – Sąd Okręgowy przyjął powyższe obliczenia jako wartości wedle których kapitał początkowy odwołującego oraz przysługująca mu emerytura winny zostać ustalone w konsekwencji zaliczenia spornego okresu urlopu wychowawczego od 3 października 1982 r. do 31 października 1984 r. i wynagrodzeń za lata 1989-1991 wynikających z zaświadczenia o wynagrodzeniu z 28 grudnia 1993 r., z tytułu zatrudnienia w Zakładach Radiowych im. (...) w W..

W tym stanie rzeczy, uznając odwołanie B. Z. za zasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił skarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 6 sierpnia 2021 r. zgodnie z sentencją wyroku.